Region Stockholm

Regionfullmäktige

INTERPELLATION
2021-10-12

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Interpellation av Lars Bryntesson (S) till Regionrådet Irene Svenonius angående idéburna-offentliga partnerskap (IOP)

Vid Regionfullmäktiges sammanträde den 14 september behandlades motionen ”Ta fram en regional strategi för att använda idéburna-offentliga partnerskap (IOP)”, med dig som föredragande regionråd. Under debatten ställdes flera frågor avseende regionens syn på samverkansmöjligheter med civilsamhället, vilka inte gavs några svar. Sannolikt berodde detta på att tiden inte medgav att ge tydliga svar på de många frågorna. Jag vill därför, med denna interpellation, ge regionrådet möjlighet att göra de förtydliganden som inte hanns med på sammanträdet den 14 september.

I fullmäktigedebatten framkom att det i Regionfullmäktige finns ett brett stöd för ökad samverkan med idéburna organisationer samt andra delar av civilsamhället. Trots att motionssvaret innehöll en rad felaktigheter så uttalade företrädare för en bred majoritet av partierna i Regionfullmäktige stöd för idén att säkerställa detta genom ökad användning av IOP, men osäkerhet om de formella möjligheterna.

För tydlighet skull upprepar jag här några av de felaktigheter som återfanns i motionssvaret, såväl i tjänsteutlåtandet från Regionledningskontoret som i regionrådsberedningens yttrande:

I båda dokumenten anges en koppling mellan IOP och sk reserverade kontrakt. Någon sådan finns dock inte. Reserverade kontrakt är en möjlighet att just reservera upphandling till en begränsad krets, t ex idéburna organisationer. Den vägen förespråkas av EU, men har ingen koppling till IOP. Det förtjänar att verkligen understrykas; IOP är inte upphandling!

I tjänsteutlåtandet anges att IOP innebär att ”offentliga aktörer bidrar med finansiering, den idéburna med verksamhetsdrift”. Så är det inte heller. Definitionen är att ”båda bidrar med resurser” för att ”uppnå ett gemensamt allmännyttigt ändamål.” Denna definition har Regionstyrelsen ställt sig bakom, vilket också framgick på annat håll i motionssvaret. Så det var i alla fall inte konsekvent fel…

Det hävdades att det skulle finnas en koppling mellan IOP och det register som föreslagits av en statlig utredning för ”idéburna aktörer i välfärden”. Inte heller detta stämmer. Dessa har över huvud taget inget med varandra att göra. Registret avser särskilda villkor för en smalare krets och måste bli föremål för lagstiftning. En lagrådsremiss väntas efter årsskiftet. Möjligheten at ingå IOP påverkas inte av detta och avser en bredare krets, just den definition som Regionstyrelsen ställt sig bakom.

I tjänsteskrivelsen hävdades också att det gjorts många statliga utredningar om IOP. Även detta var direkt vilseledande.

Regionens remissvar på utredningen idéburen välfärd gav hopp

På statlig nivå har en utredning haft i uppdrag att titta närmare på IOP. I utredningens betänkande Idéburen välfärd (SOU 2019:56) belystes särskilt möjligheten för regioner och kommuner att ingå IOP, men någon specifik lagstiftning föreslogs inte. Däremot skulle utredningen, enligt sina direktiv, klargöra det legala utrymmet för IOP och därmed belysa de juridiska förutsättningarna i förhållande

till bl a upphandlingslagstiftning och regler om ”otillåtet statsstöd”. Detta gjordes genom en särskild bilaga ”Idéburet offentlig partnerskap – Vägledning”, som på ett översiktligt sätt prövade dessa aspekter och visade när IOP går att använda. Utredaren skrev vid överlämnandet att ”**Vår vägledning till idéburet offentligt partnerskap bygger dock på gällande rätt och går att använda med en gång**.”

Utredningen konstaterade också att IOP är en form av samverkan mellan offentliga och idéburna aktörer, vilket bygger på insikten att det kan behövas flera perspektiv och flera olika typer av resurser för att lösa vissa problem, framför allt mer komplexa sådana. Utifrån en analys av syftet med sådana partnerskap samt de EU-rättsliga förutsättningarna kom utredningen fram till följande kriterier för IOP inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet:

1. Partnerskapet är ett samarbete mellan en eller flera offentliga aktörer och en eller flera idéburna aktörer i välfärden.
2. Det syftar till att uppnå ett gemensamt allmännyttigt mål.
3. Såväl den offentliga som den idéburna aktören bidrar med resurser.

Regionstyrelsen beslutade den 16 juni 2020 om sitt remissvar på utredningen och utvecklade därmed sin syn på dessa frågor. Av remissvaret framgår i frågan om IOP:

”*Även om det finns ett visst tolkningsutrymme innebär den vägledning som bifogas betänkandet att utredningen på ett rimligt sätt klargjort de legala förutsättningarna för IOP. Regionstyrelsen ställer sig bakom SKR:s yttrande i denna del och delar därmed utredningens bedömning om vad som är lämpliga kriterier för idéburet-offentligt partnerskap.*

Den omfattande genomgång som utredningen har gjort tydliggör regionens möjligheter att ingå IOP med idéburna aktörer vilket kommer att utgöra ett stöd i användningen av IOP inom välfärden också inom Region Stockholm.”

Detta ställningstagande utgjorde bakgrunden till motionen och en förhoppning att nu också inom vår region kunna gå vidare med utvecklingen av IOP. Tidigare huvudsakliga invändningar och frågetecken hade retts ut och de legala förutsättningarna hade klargjorts på ett rimligt sätt! Därmed var det dags att ta nästa steg och börja arbeta mer systematiskt med denna samverkansform också i vår region, liksom man redan gör i övriga delar av landet. Det gav hopp om fler IOP utöver det enda som vi har i vår Region med Ericastiftelsen avseende ”metodutveckling”.

På regionfullmäktige den 14 september lät det tyvärr annorlunda än i Regionstyrelsen den 16 juni 2020. Gamla bedömningar, som Regionstyrelsen hade avfärdat i juni 2020, hade kommit tillbaka i tjänsteyttrandet och hänvisades till som hinder för utveckling istället för att hitta en konstruktiv väg framåt. Detta är idag unikt just för oss i Stockholmsregionen och resultatet blev det enda möjliga. En återremiss av motionen, för seriös beredning i en bredare krets. Inför detta behövs också ett klargörande av vissa frågor.

Mot denna bakgrund vill jag ställa dig följande frågor:

1. Står du fortfarande bakom Regionstyrelsens bedömning den 16 juni 2020 att den statliga utredningen på ett rimligt sätt **klargjort de legala förutsättningarna för IOP**, liksom vad som är lämpliga kriterier för att ingå ett IOP?
2. Står du fortfarande bakom Regionstyrelsens bedömning den 16 juni 2020 att den genomgång som utredningen har gjort kommer att **utgöra ett stöd i användningen av IOP inom välfärden också inom region Stockholm?**

3. Vad är det för lagstiftning, eller brist på lagstiftning, som under debatten i fullmäktige den 14 september angavs som **hinder för användningen av IOP** i region Stockholm, men som uppenbart inte utgör liknande hinder i övriga landet?
4. Vad är det som gör att fler idéburna aktörer ännu inte har getts möjlighet att ingå IOP **av det slag som regionen ingått med Ericastiftelsen**, där detta uppenbart ändå har fungerat?

Lars Bryntesson (S)